

Virus del papil·loma humà (VPH). Preguntes i respostes. Gener 2025

Què és el virus del papil·loma humà?

El virus del papil·loma humà (VPH) és un virus que afecta la pell i les mucoses i es transmet principalment per relacions sexuals vaginals o anals, per sexe oral i per contacte genital pell amb pell.

Fins ara s'han identificat més de dos-cents tipus diferents d'aquest virus, dotze dels quals són considerats d'alt risc, ja que són la causa de pràcticament tots els casos de càncer de coll d'úter i d'una fracció variable dels càncers de vulva, vagina, penis, anus i alguns de l'àrea del cap i del coll (principalment, orofaringe). També hi ha uns tipus de VPH no oncogènics que poden causar berrugues anogenitals o papil·lomatosi laríngia recurrent.

Quines malalties pot produir?

La majoria de les infeccions de VPH passen sense símptomes i desapareixen de manera espontània. Però, en el cas que la infecció persisteixi en el temps, existeix el risc de desenvolupar lesions precanceroses que poden progressar a càncer de coll d'úter o a altres tipus de càncers, com ara de vulva, vagina, penis, anus o orofaringe. Si la infecció no és per un VPH oncogènic, es poden patir berrugues a la zona anogenital o papil·lomatosi laríngia recurrent.

S'estima que les infeccions persistents per VPH de tipus oncològic són les responsables del 2 % dels càncers de la cavitat oral i laringe, del 25 % dels càncers de vulva, del 30 % dels càncers d'orofaringe, del 53 % dels càncers de penis, del 78 % dels càncers de vagina i del 100 % dels càncers de coll uterí i dels càncers anals de cèl·lules escamoses.

Com es transmet?

La infecció per VPH és la infecció de transmissió sexual més freqüent. Qualsevol persona infectada pot transmetre el virus. Es transmet per contacte amb la pell o les mucoses de la persona infectada i no és necessària la penetració per contagiar-se, ja que el virus infecta tota la zona genital. Per tant, l'ús del

preservatiu redueix el risc d'infecció per VPH, però, a diferència d'altres malalties de transmissió sexual, no l'elimina.

La infecció és més probable:

1. Si s'inicien les relacions sexuals en edats primerenques.
2. Si es tenen relacions sexuals amb persones diferents. El risc és més alt com més parelles diferents es tenen.
3. Si la parella ha tingut relacions sexuals amb diverses persones.

Com es pot prevenir la infecció per VPH?

La manera més eficaç és la vacunació.

El preservatiu evita moltes infeccions per VPH, encara que no és totalment eficaç perquè la infecció per VPH s'estén a tota la zona genital i el preservatiu només en protegeix una part. Malgrat això, SEMPRE s'ha d'utilitzar preservatiu (encara que s'estigui vacunada), ja que també evita altres infeccions de transmissió sexual i embarassos.

Per què es produeix el càncer de coll d'úter?

En primer lloc, hi ha d'haver infecció persistent per un tipus de VPH oncogènic, ja que aquest és necessari perquè es desenvolupi el càncer.

També hi ha altres factors que augmenten el risc de la progressió de la infecció a càncer. Els més freqüents i coneguts, en les dones, són l'ús prolongat d'anticonceptius orals (més de cinc anys) i haver tingut molts fills. En tots dos sexes també ho pot afavorir el consum de tabac, patir altres infeccions de transmissió sexual i malalties o tractaments que disminueixen les defenses.

Com es poden detectar, de forma precoç, les lesions per VPH?

En les dones, les revisions ginecològiques periòdiques són la millor manera per detectar les lesions que poden evolucionar a càncer de coll d'úter. La importància de les revisions no és detectar el virus, sinó les lesions que avisen del risc de patir càncer. Per a més informació, podeu consultar [l'Estratègia de Càncer de les Illes Balears, de la Direcció General de Salut Pública](#).

En ambdós sexes, l'aparició de berrugues genitals pot ser indicador d'infecció per VPH.

Les dones vacunades s'han de fer les revisions ginecològiques?

Sí. Les revisions ginecològiques són necessàries per detectar càncers en estadis incipients, que és quan el tractament és més eficaç i menys agressiu. Cal recordar que hi ha una part de càncers que la vacuna actual no pot evitar.

La vacunació també té beneficis a l'hora de les revisions ginecològiques perquè en les dones vacunades poden ser menys freqüents, especialment si s'han vacunat de nines.

Contra què protegeix la vacuna contra el VPH que finança la Direcció General de Salut Pública de les Illes Balears?

La vacuna protegeix contra nou tipus diferents de VPH:

—Tipus oncogènics:

- 16, 18 (causants de més del 70 % dels casos de càncer de coll d'úter i del 53-91 % dels càncers associats a la infecció per VPH de vulva, vagina, penis, anus, orofaringe, cavitat oral i laringe).

- 31, 33, 45, 52, 58 (causants també de casos de càncer de coll d'úter; per tant, aquesta vacuna augmenta la protecció potencial a desenvolupar aquest tipus de càncer al 90 %).

—**No oncogènics:** 6, 11 (causants de berrugues genitals).

En canvi:

—No cura les infeccions que ja pugui tenir una persona quan es vacuna. Per això, és important vacunar-se al més aviat possible, abans de l'inici de qualsevol tipus de relació sexual.

—No protegeix contra altres VPH, a part dels esmentats.

La vacuna contra el VPH és eficaç?

La vacuna contra el VPH és molt eficaç en la prevenció dels càncers causats per aquest virus. La seva eficàcia, seguretat i efectivitat estan àmpliament demostrades. La vacuna genera una resposta immunitària molt potent, amb nivells d'anticossos superiors a la infecció natural i que es mantenen al llarg del temps. Des que es va introduir, els programes de vacunació han mostrat un impacte molt positiu. Per exemple, a Anglaterra s'ha observat una reducció del 87 % en els casos de càncer de coll d'úter i del 97 % en lesions precanceroses entre les dones vacunades a l'edat de 12-13 anys. A més, la vacunació també redueix la incidència de berrugues i lesions precanceroses en zones anogenitals distintes del

coll d'úter i les infeccions de VPH a zones orals o orofaríngies, tant de dones com d'homes.

Quines persones tenen finançada la vacuna a les Illes Balears?

- Per calendari, ambdós sexes als dotze anys d'edat. A més a més, es poden vacunar els al·lots i les al·lotes no vacunades anteriorment, fins a complir els divuit anys.
- Persones en situacions de risc: homes que tenen relacions sexuals amb homes i persones en situació de prostitució, fins als 45 anys (inclosos).
- Persones amb condicions de risc: síndrome WHIM (malaltia congènita que produeix una immunodeficiència greu i l'augment del risc a partir infeccions bacterianes i lesions induïdes pel VPH), infecció de VIH, trasplantament d'òrgan sòlid o de progenitors hematopoètics, fins als 45 anys (inclosos).
- Dones, independentment de l'edat, que hagin rebut tractament per lesió intraepitelial d'alt grau de cèrvix (CIN2+).

Per què per calendari es vacuna a 12 anys si el càncer no apareix fins a l'edat adulta?

En aquesta edat la resposta protectora a la vacuna és molt bona.

A més, com més gran sigui la persona en vacunar-se, més probabilitat té d'haver tingut relacions sexuals i d'estar ja infectada. Cal recordar que la vacuna no cura la infecció.

Com s'administra la vacuna? Quantes dosis fan falta?

S'ha d'administrar una sola dosi via intramuscular a la part superior del braç.

En situacions o condicions de risc, pot ser necessari administrar més dosis, el personal sanitari us n'informarà si és el vostre cas.

Té efectes secundaris?

Tant els assaigs clínics efectuats abans de l'aprovació de les vacunes contra el VPH com els estudis que s'han fet des del començament de la vacunació —se n'han administrat milions de dosis; segons l'OMS, 500 milions de dosis del 2006 al 2021— demostren que la vacuna és segura i els efectes secundaris són, la immensa majoria, lleus i temporals (pot causar molèsties al lloc de la injecció o, amb menys freqüència, cefalea). A part d'aquests efectes lleus, a la informació

tècnica de la vacuna hi apareix l'anafilaxi en el cas de pacients al·lèrgics a algun component de la vacuna o la síncope a causa d'una reacció d'estrès o ansietat relacionada amb la injecció. Aquests dos efectes són els únics greus que potencialment poden estar relacionats amb la vacuna contra el VPH; a part d'aquests dos, no s'ha identificat cap efecte greu més.

Qui no s'ha de vacunar?

No s'han de vacunar les persones al·lèrgiques als components de la vacuna contra el papil·loma.

Les persones que pateixen malalties febrils no s'han de vacunar fins que el professional sanitari els ho indiqui.

Si es té alguna al·lèrgia o malaltia, s'ha de comunicar al personal sanitari abans de vacunar-se, i aquest donarà les indicacions més adequades per al cas concret.

Les dones embarassades, per principi de precaució, no s'haurien de vacunar. No obstant això, algunes dones que s'han vacunat abans de saber que estaven embarassades no han presentat més problemes que les no embarassades i no s'han observat tampoc anomalies en els seus fills. El mateix passa durant la lactància.